

TRANSLATIONS OF ENGLISH IDIOMS RELATED TO FIRE AND EMERGENCY SITUATIONS INTO UZBEK LANGUAGE

Maloxat Yulchievna Badalbaeva

Associate professor “Languages” department
Academy of the Ministry of Emergency Situations

ПЕРЕВОДЫ АНГЛИЙСКИХ ИДИОМ, СВЯЗАННЫХ С ПОЖАРАМИ И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМИ СИТУАЦИЯМИ НА УЗБЕКСКИЙ ЯЗЫК

Малохат Юлчиевна Бадалбаева

Доцент кафедры «Языки» Академия МЧС

YONG'IN VA FAVQULODDA VAZIYATLARGA OID INGLIZ TILIDAGI IBORALARNING O'ZBEK TILIGA TARJIMALARI

Maloxat Yulchiyevna Badalbayeva

Favqulodda vaziyatlar vazirligi Akademiyasi “Tillar” kafedrasini dotsenti

Phone: +998880750816

Orcid: 0009-0007-6152-2370

Annotation: This article examines the translation of English idioms related to fire and emergency situations into the Uzbek language and their usage in the respective linguistic and cultural contexts. The study aims to explore the challenges that arise during the translation process, how these idioms are adapted, and their appropriateness for B1 and B2 English learners.

Key words: English idioms, emergency idioms, idiomatic translation, cross-cultural communication, idiomatic expressions, B1 and B2 English learners.

Аннотация: В статье рассматривается перевод английских идиом, связанных с огнем и чрезвычайными ситуациями, на узбекский язык и их использование в соответствующих лингвистических и культурных контекстах. Цель исследования — выявить трудности, возникающие в процессе перевода, как эти идиомы адаптируются и насколько они подходят для обучающихся английскому языку уровня B1 и B2.

Ключевые слова: английские идиомы, идиомы чрезвычайных ситуаций, идиоматический перевод, межкультурная коммуникация, идиоматические выражения, учащиеся английского языка уровня B1 и B2.

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tilidagi olov va favqulodda vaziyatlarga oid idiomalarning o'zbek tiliga tarjimasi va ularning tegishli lingvistik va madaniy kontekstlarda ishlatilishi o'rganiladi. Tadqiqotning maqsadi tarjima jarayonida yuzaga keladigan qiyinchiliklarni, bu idiomlarning qanday moslashtirilishini va B1 va B2 darajadagi ingliz tili o'rganuvchilari uchun ularning mosligini aniqlashdir.

Kalit so'zlar: ingliz idiomlari, favqulodda vaziyatlarga oid idiomlar, idiomatik tarjima, madaniyatlararo muloqot, idiomatik ifodalar, B1 va B2 darajadagi ingliz tili o'rganuvchilari.

INTRODUCTION (ВВЕДЕНИЕ/KIRISH).

Idioms are an integral part of everyday language and communication, often reflecting the cultural,

historical, and social values of a language community. English, as a global lingua franca, contains a rich set of idiomatic expressions,

especially in the context of fire and emergency situations. Translating these idioms into other languages, such as Uzbek, presents unique challenges, as idioms often do not have direct equivalents. This article focuses on English idioms related to fire and emergency situations, comparing their translations and usage in both English and Uzbek. It aims to provide an understanding of how these expressions are adapted and used within their respective cultural and linguistic contexts, making it particularly useful for English learners at the B1 and B2 levels [2].

This study aims to:

Investigate common English idioms related to fire and emergency situations.

Analyze their translations into Uzbek and identify any challenges encountered in the translation process.

Explore how these idioms are used in both English and Uzbek contexts.

Assess how these idioms can be effectively taught to English learners at the B1 and B2 levels [1].

MATERIALS AND METHODS (JIITEPATYPA II METOD/ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR). Idioms are fixed expressions whose meanings cannot be deduced from the meanings of the individual words. According to Newmark (1988), idiomatic expressions are often culture-bound, meaning they carry cultural significance that can make translation difficult. In the context of emergency situations, idioms often evoke vivid imagery that reflects both urgency and the severity of a situation. Fire-related idioms, for instance, are used to describe danger, intensity, and rapid action, while emergency-related idioms typically refer to critical circumstances and solutions. Several studies (e.g., Liu & Zhang, 2012; Clyne, 1991) have highlighted the complexities of idiomatic translation, especially when moving between languages with significantly different cultural backgrounds. Moreover, research into idiomatic expressions in the Uzbek language is limited, making this an important area of exploration [3].

The study follows a qualitative approach, analyzing both English and Uzbek idiomatic expressions related to fire and emergency situations. A corpus of commonly used English idioms is compiled, focusing on their frequency and relevance in daily communication. The translations of these idioms into Uzbek are then examined using available

bilingual dictionaries and context-based usage. Interviews with language instructors and native speakers of both languages are conducted to gain deeper insights into the cultural and contextual differences in the use of these idioms [4].

DISCUSSION(ОБСУЖДЕНИЕ/МУХОКАМА)

Data is analyzed by categorizing the idioms based on their meaning, origin, and usage in each language. The study also considers the potential challenges that learners may face when encountering these idioms, especially in cross-cultural communication. The findings reveal several interesting trends in the translation and usage of fire and emergency idioms between English and Uzbek [5].

English Fire and Emergency Idioms

Examples of common English idioms related to fire and emergency situations include:

«Fight fire with fire» – to use the same methods or tactics as your opponent.

«Play with fire» – to take risks or engage in dangerous behavior.

«Out of the frying pan and into the fire» – to escape one dangerous situation only to find oneself in a worse one.

«A burning issue» – a topic or problem that is urgent and needs immediate attention. These idioms are often used to convey intensity, danger, and urgency, and their meanings are understood contextually [6].

Translations into Uzbek.

The corresponding translations into Uzbek for these idioms often require adjustments for cultural and linguistic equivalency. For example:

«Fight fire with fire» could be translated as «O'tni o't bilan o'chirish» in Uzbek, which carries a similar meaning but may be less commonly used.

«Play with fire» translates to «O't bilan o'ynash» in Uzbek, which is understood metaphorically, though it may not be as frequently used in everyday conversation as in English [7].

«Out of the frying pan and into the fire» can be rendered as «Qozondan o'tga tushish,» but again, this is not a direct idiomatic equivalent, so further explanation is often required.

«A burning issue» can be translated as «Yarqirab turgan masala,» which conveys urgency but might lack the depth of meaning that the English expression carries [4].

Challenges in Translation and Cultural Differences.

One of the main challenges in translating idioms from English to Uzbek is the lack of direct equivalents. While some idioms are translatable with minimal alteration, others require significant modification to preserve the intended meaning. Additionally, the cultural significance of fire and emergencies may differ between the two languages. In Uzbek culture, for example, fire-related metaphors are not as prominent as they are in English, leading to less frequent usage of fire-related idioms [9].

RESULTS (РЕЗУЛЬТАТЫ/НАТИЖАЛАР). Moreover, in the Uzbek language, the use of metaphorical expressions is less common in certain contexts, which may lead to a more literal translation or a complete rephrasing of the idiomatic expression.

Pedagogical Implications for B1 and B2 English Learners.

Teaching fire and emergency idioms to B1 and B2 English learners requires a careful balance of linguistic accuracy and cultural understanding. Teachers should introduce idioms within the context of real-life scenarios, such as discussing emergencies or crisis situations, to help students grasp both the literal and figurative meanings. Emphasizing the use of context and providing a variety of examples can help learners better understand the idiomatic expressions and their cultural nuances [8].

Additionally, learners should be encouraged to explore the differences between English and Uzbek idioms, which can promote cross-cultural awareness and enhance their overall language skills. Exercises such as role-playing, discussions, and translating idioms between the two languages can provide practical exposure to these expressions [7].

CONCLUSION (ЗАКЛЮЧЕНИЕ/XULOSA) The translation and usage of fire and emergency idioms between English and Uzbek highlight the complexities involved in cross-cultural and cross-linguistic communication. While some idioms can be directly translated, others require adaptation to fit the cultural and contextual expectations of each language. This study emphasizes the importance of understanding both the linguistic and cultural elements of idioms for language learners, particularly those at the B1 and B2 levels. The research also underscores the need for language educators to incorporate idiomatic expressions into

their teaching strategies, enhancing learners' ability to communicate effectively in real-life situations.

REFERENCES (ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА ADABIYOTLAR RO'YXATI)

1. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. Routledge. 1992.
2. Clyne M. Intercultural Communication at Work: Cultural Values in Discourse. Cambridge University Press. 1991.
3. Colina S. Translating Technical Communication: A Practical Guide. Routledge. 2003.
4. Gumperz J. J. Discourse Strategies. Cambridge University Press. 1982.
5. Hatim B., & Mason I. Discourse and the Translator. Longman. 1990.
6. Ismoilov S. The Role and Importance of Idiomatic Expressions in Translation Activities. Uzbekistan Academy of Sciences, Institute of Language and Literature, 2020. 25(4), – P.45-53.
7. Kohn M. The role of idiomatic expressions in cross-cultural communication. Journal of Communication Studies, 34(2), 2007. – P.34-47.
8. Krennmayr T., Muntigl P., & Krennmayr T. Translation and the construction of idioms in cross-cultural communication. Journal of Pragmatics, 43(7), 2011. – P.1632-1649.
9. Larson M. L. Meaning-based Translation: A Guide to Cross-language Equivalence. University Press of America. 1998.
10. Liu D., & Zhang Y. Translation of Idioms in Cross-Cultural Communication. Translation Quarterly, 4(2), 2012. – P.53-68.
11. McCarthy M., & O'Dell F. English Vocabulary in Use: Upper-Intermediate. Cambridge University Press. 2002.
12. McQuillan J. «Teaching idioms: A classroom approach to developing comprehension.» Language Education in Asia, 1(1), 2010. – P.67-82.
13. Newmark P. A Textbook of Translation. Prentice Hall. 1988.
14. Nida E. A. Towards a Science of Translating: With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating. Brill. 1964.
15. Qodirov A. Idiomatic Expressions in Uzbek and English: Translation and Cultural Differences. Tashkent State University, Faculty of Philology, 12(2), 2018. – P.77-85.

KONVERSIYA QUBILÍSINIŇ IZERTLENIWI

Abdimuratov Turǵanbay Jiemuratovich
 Ájiniyaz atındaǵı NMPI Qaraqalpaq tili kafedrası docent
 w.w.a.

ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОЦЕССА КОНВЕРСИИ

Абдимуратов Турганбай Жиёмуратович
 В.и.о. доцента кафедры Каракалпакского языка НГПИ
 им. Ажинияза

INVESTIGATING THE CONVERSION PROCESS

Abdimuratov Turganbay Jiemuratovich
 Acting Associate Professor of Karakalpak Language at the
 Azhiniyaz National State Pedagogical Institute

el.pochta:
turanbay.abdimuratov@mail.ru

nomer: 0009-0007-
 3004-779X

Annotaciya: Bul maqalada konversiya qubılısınıń izertleniwi, basqa sóz jasaw usılları arasındaǵı ornı hám ózgeshelikleri sóz etiledi. Sonıń menen birge sózdiń morfemalıq quramın ózgerpesten jańa mánige iye bolıp basqa sóz shaqabına ótiwi haqqındaǵı pikirler sóz etiledi. Konversiya qubılısı nátiyjesinde atlıq (substantivaciya), kelbetlik (adektivaciya), almasıq (pronominalizaciya) hám ráwishler (adverbializaciya) jasaladı.

Tayanış sózler: adverbializaciya, konverciya, substantivaciya, adektivaciya, transpoziciya.

Аннотация: В статье рассматривается исследования процесса конверсии, его особенности и место среди других способов словообразования. Также в статье говорится о переходе в другую часть речи с новым значением, не изменяя морфемную структуру слова. В результате процесса конверсии образуются имена существительные (субстантивация), имена прилагательные (адъективация), местоимения (прономинализация), наречия (адвербиализация) и самостоятельные части из служебных частей речи (делексикализация).

Abstract: This article deals with the study of the conversion phenomenon, its place and properties among other word formation methods. In accordance with this, there are opinions that the morpheme composition of the word changes and acquires a new meaning and moves to another branch of the word. As a result of the conversion process, nouns (substantivization), adjectives (adjectives), pronouns (pronominalization) and adverbs (adverbialization), auxiliary word branches have been replaced by meaningful word branches (dalexicalization).

Ключевые слова: адвербиализация, конверсия, субстантивация, адъективация, транспозиция.

Key words: adverbialization, conversion, substantivation, addition, transposition.

Til bilimindegi sózlerdiń bir sóz shaqabınan ekinshi sóz shaqabına ótiwi yamasa onıń basqa sóz shaqabı ornında qollanıwı, basqa sóz shaqabınıń formaların qabıl etiwı transpoziciya (latinsha transpositio-almastırıw) dep ataladı. Transpoziciya arqalı sózler bir sóz shaqabınan ekinshi sóz shaqabına affiksler arqalı yamasa hesh affikslesiz (nullik formada) de ótedi. SH. Ballidiń anıqlaması

boyınsha «Transpoziciya - til belgisiniń bir kategoriyadan ekinshi bir kategoriyaga awıswı». [3]

Sonday-aq sózlerdiń bir sóz shaqabınan ekinshi bir sóz shaqabına ótiwi konversiya (latinsha conversion- aylanıw, ózgeriw) dep te ataladı. Bul haqqında lingvistikalıq enciklopediyalıq sózlikte «Sóz jasawda konversiya - arnawlı sóz jasawshı qosımtalardı qollanıwsız jańa sóz jasaw usılı, yaǵnıy

transpoziciyanıń bir túri, bunda sóz hesh qanday materiallıq ózgerissiz basqa sóz shaqabınıń xızmetin atqaradı hám sol sóz shaqabınıń túrleniw sistemasına iye boladı» - dep ayıladı. [9,235]

Biraq konversiyanı E.S.Kubryakova transpoziciyanıń ayırıqsha túrtinshi tipi dep qaraydı. Konversiyanıń affiksaciyadan ayırmashılıǵına ayırıqsha toqtap ótedi. Ol affiksaciya hám affiksizersiz morfologiyalıq transpoziciya, konversiya sóz jasawda hár qıylı xızmetti atqaradı, yaǵnıy affiksaciya ushın sózdiń dáslepki mánisi ózgeredi hám basqa sóz shaqabınıń xızmetin atqaradı, konversiya ushın kerisinshe sózdiń sırtqı forması ózgermesten ekinshi bir sóz shaqabına ótedi hám bul úzliksiz jáne de uzaq dawam etetuǵın qubılıs. Sonıń menen birge sózdiń dáslepki mánisinen basqa máni dóreydi hám sintaksislik xızmeti ózgeretuǵının dáliyleydi. [8, 76]

Konversiya arqalı sózler ózleriniń sırtqı formasın ózgerterpey basqa sóz shaqabına barlıq grammatikalıq belgilerin, formaların qabıl etedi, yaǵnıy, konversiya-sóz jasaw usılınıń bir túri, sózlerdiń bir sóz shaqabınan ekinshisine ótiwi nátiyjesinde jańa forma yamasa jańa mánidegi sóz payda etedi. [1, 74]

Konversiyada tek ǵana sózdiń forması yamasa mánisi ózgerip qoymastan sózdiń sintaksislik xızmeti de ózgeriske ushıraydı. Yaǵnıy jańa mánidegi sóz dáslepki sintaksislik funkciyasınan basqa jańa funkciya atqaradı. Máselen: **Jaqsıda** min joq, **júyrekte** sın joq (naqıl-maqal) Bundaǵı «jaqsı», «júyrik» kelbetlikleri substantivlesip atlıq ornında qollanılıp mánisi ózgeriske ushırap qoymay, onıń sintaksislik xızmeti de ózgergen, yaǵnıy gápte tolıqlawısh aǵza bolıp kelgen. Tilde tiykarınan feyilden basqa sóz shaqapları hám ayırım kómekshi sóz shaqapları (tirkewish, tańlaq) konversiya arqalı ózgeredi. Ásirese, atlıq, almasıq, kelbetlik hám ráwish sózler ónimli ózgeriske ushıraydı.

Kelbetlikler semantikası jaǵınan atlıqqa jaqın bolǵanlıqtan olar atlıqtıń ornında jiye qollanıladi. Kelbetlik feyillerde funkciyası jaǵınan kelbetlikke jaqın. Sonlıqtan, ol adektivlesiwge beyim boladı. Hal feyil funkcional jaqtan ráwishke jaqın bolıp keledi. Bulardaǵı mánilik qatnaslar kúndelikli sóylew procesinde olardıń ráwishke ótip ketiwine sebepshi boladı.

Tildiń rawajlanıw procesinde is-hárekettiń, qıymıldıń táriypin, belgisin, muǵdar-dárejesin, qalay, qanday jaǵdayda iske asqanın kórsetiw ushın

sóylewshiler hár qıylı sóz shaqaplarınıń túrli-túrli formalarınan paydalanadı. Sol formaların geyparaları, ásirese, waqıt, jaǵday, sapa mánilerin ańlatıwshı sózler jiyi-jiyi sol mánide qollanılıwınıń nátiyjesinde málim bir sintaksislik xızmettiń dógeresinde toqtasıp, qatıp qataladı. Solay etip, óziniń dáslepki ańlatuǵın konkret mánisinen ádewir alıslap, ráwish kategoriyasına ótedi.

Feyil is-háreketti bildirip, onıń leksika-semantikalıq belgisi atlıq sózler arqalı konkretlesedi. Sonlıqtan da, ol dara turǵanda basqa sóz shaqabi ornında qollanılıw múmkinshiligine iye emes. Feyildiń betlik emes formaları eki funkciyanı atqarǵanlıqtan olar substantivlik hám atributivlik-pısıqlawıshlıq mánige iye boladı.

Konversiyada sóz óziniń sırtqı formasın saqlaǵan xalda basqa mánige iye boladı. Bul jaǵınan olar omonimlerde jaqın. Omonimler sırtqı forması birdey, biraq mánisleri basqa-basqa sózler. Olardıń ayırmashılıǵı: Konversiyaǵa ushıraǵan sóz bir mánige iye boladı. Máselen: substantivlesken kelbetlik hám kelbetlik feyiller predmettiń atamasın bildirip, nominativlik mánige iye boladı. Al substantivlespegen sózler kóp mánige iye bolıwı múmkin. Máselen: «aqılsız», kelbetligi aqlı kemis, jarımes, hesh nárseni túsinebeytuǵın sıyaqlı mánilerdi ańlatsa, al «aqılsız» atlıǵı tek ǵana «aqlı joq adam» mánisin ańlatadı.

Konversiyanıń tiykarǵı ózgesheliklerin tatar tilinde keńirek analiz etiledi. [6, 3-7]. Sunday-aq bul qubılıs haqqında ózbek tilshi alımları arasında da úlken qızıǵıwshılıqlar bar ekenligi kózge tusedi. [7]

Konversiya usılı qaraqalpaq tilinde ayırım izertlew jumıslarında hám maqalalarda ayıp ótilgen. Bul haqqında N.A.Baskakov «Karakalpaksii yazık» miynetinde mánili sóz shaqaplarınıń ózgeriwine qısqqa toqtıǵan.[4] Sunday-aq, akademiyalıq grammatikada A.Bekbergenov leksika-semantikalıq usıldı morfemalıq emes usıl dep qarap, ondaǵı hár bir mánili sóz shaqaplarınıń ózgeriwine (substantivaciya, adektivaciya, pronominalizaciya, adverbilizaciya) qısqasha sholıw beriw menen sheklenedi.[5]

Qaraqalpaq tilinde bul qubılıstıń keńirek izertlegen Á.Aymurzaeva boldı. Ol konversiyanıń bir tarmaǵı bolǵan substantivaciyaǵa, atap aytqanda, kelbetlik hám kelbetlik feyildiń substantivlesiwine ayırıqsha toqtadı hám onı hár tárepleme izertledi.[1]. Bul qubılıs boyınsha P.Najimovtıń da ilimiy izertlew jumısında hám maqalalarında sóz etiledi.

[10]. Sonin menen qatar maqala avtorinin da bir neshe usi temaga baylanisli maqalalari basilip shiqqan. [2].

Hazirgi qaraqalpaq tilinde de konversiya arqali sozlerdin jasalivinda ozgesheliklerdi koriwimizge boladi. Konversiya qubilis menen jasalgan sozlerde tomendegidey ozgeshelikler boladi:

1. Sozdin daslepki forması hám dórendi sóz arasında ishki semantikalıq dórendilik qatnas, yaǵnıy materiallıq-semantikalıq baylanıs boladı.

Máselen, atlıq ornında qollanılǵan «qıymılǵan» sózi (qıymılǵan qır asar). Sol máni menen baylanısqa kelbetlik feyil menen de baylanisli.

2. Dórendi sózdin semantikası daslepki semantikasına salıstırǵanda basqasha boladı. Máselen, atlıq ráwishke ótkende yaǵnıy ráwishleskende, ol endi predmetti emes, al háreketin belgisin ańlatadı. Mısalı, Bul jurnal ómirde ótirik jazbaydı.

3. Dórendi sózler semantikası boyınsha belgili bir poziciyada qollanıladı. Máselen, atlıq kelbetlikke ótkende barlıq poziciyada atlıqtın aldında ǵana qollanıladı, al basqa poziciyada ol kelbetlik mánisin joytadı.

4. Sózlerdin paradigması ózgeredi, yaǵnıy jańa sóz ózi ótken sóz shaqabının barlıq grammatikalıq formaların ózine qabil etedi.

Mısalı: **Jaqsın**ın jatı bolmas, **jamann**ın uyatı bolmas (naqıl-maqal)

Konversiya qubilisında eki sózdin baylanısı kózge taslanadı.. Máselen:

1. **Soqır** adam (kelbetlik)

2. **Soqırdın** sońına baq (atlıq)

Ayırım jaǵdaylarda úsh sóz usınday bolıp keledi. Mısalı:

1. **Sulw** qızlar (kelbetlik)

2. **Sulwdan** bir nárselerdi soradı.(atlıq)

3. **Sulw** jazadı (ráwish)

Keltirilgen mısallardaǵı «soqır», «sulw» kelbetlikleri daslepki jasawshı element bolıp, atlıq hám ráwish ornında kelgenleri sonnan payda bolǵan ekinshi elementler bolıp esaplanadı.

Konversiyanın sintaksislik xızmetin konteks arqalı anıqlaw substantivaciyada ayqın kórinedi. Máselen: «jaqsılar» degen sózde aytilmaǵan predmetin adam ekenligi bilinip turadı. Biraq konversiyaga ushıraǵan kelbetlik hám ráwish anıqlawshı bolıp kelgende, anıqlıq bolmaydı:

anıqlawshı atlıqtın qaysı sóz ekenligi belgisiz bolıp qaladı. Bunday jaǵdayda kóbinese konversiyaga ushıraǵan sózdin mánisi anıqlawshı sóz arqalı konkretlestiriledi. Mısalı: Zat kóp, ol **jaqsılardan** tańlap aldı (jaqsıları zattın). Is aqrına kelip qaldı: **kóbi** ketip, **azı** qaldı (kóbi, azı: istin).

Joqarıdaǵı izertlew jumıslarınan juwmaq shıgara otırıp konversiya qubilisinin sóz jasawdaǵı áhmiyeti ayırıqsha ekenin koriwge boladı. Usıǵan baylanisli qaraqalpaq tilinde de konversiya usılı arqalı sóz shaqapları ónimli jasaladı. Qaraqalpaq tilindegi kóp izertlewdi talap etetuǵın konversiya-ónimli qubilis, onin sóz jasalıwdaǵı ornı, túrleri, morfologiyalıq hám sintaksislik ozgeshelikleri bunnan bilay ele de tereñirek izertlewdi talap etedi.

Paydalanılǵan ádebiyatlar

1. Aymurzaeva Á. Kelbetlik hám kelbetlik feyillerdin substantivlesivi, Nókis 1992.
2. Ábdimuratov T. Adverbializaciya - sóz jasawdin bir usılı. ÓZRIA QQB Xabarshısı, 2000 N6-7, 113-114-betler; Ábdimuratov T. Ráwishlerdin qalıplesiwinde adverbializaciyanın áhmiyeti. «Türkiy tillerdiñ fonologiyası hám morfonologiyasınıñ áhmiyetli máseleleri» professor N.A.Baskakovtin 100 jılıǵına arnalǵan Respublikalıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya materialları. Nókis, 2005, 75-77-betler.
3. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка. М., 1955.
4. Баскаков Н.А. Каракалпакский язык, Морфология том II. Москва 1952.
5. Bekbergenov A. Qaraqalpaq tilinde sozlerdin jasalıwı. Nókis 1979.
6. Ганиев Ф.А. Конверсия в татарском языке- Советская тюркология, Баку 1990; Ганиев Ф.А. Современный татарский литературный язык. Словообразование по конверсии. - Казань: Издательство "Дом печати", 2004.
7. Гулямов А.К. К вопросу адвербиализация в узбекском языке. Ученные записки. Филологический сборник. Выпуск. 2. Ташкент, 1954.
8. Кубрякова Е.С. Деривация, транспозиция, конверсия,-Вопросы языкознания, 1974, №5
9. Лингвистический энциклопедический словарь, Москва, 1990.
10. Нажимов П. «Конверсия сөз жасаў усылы сыпатында». «Өзбекстан Республикасы ИА Қарақалпақстан бөліминең Хабаршысы» журналы, 2016, №1. «Қарақалпақ тилинең сөз жасалыў системасы». Нөкис, «Билим», 2019.